

1.7 ชื่อเรื่อง/หลักสูตร

ภาษาอังกฤษ 23-CL-22-GE-WSP-A: Workshop on Community-based Sustainable Agriculture

1.8 สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

สาขาวิชาหลัก* เกษตรศาสตร์ (Agriculture Sciences)

สาขาวิชาย่อย* เกษตรกรรม

สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง * สังคมศาสตร์ (ภูมิศาสตร์สังคมและธุรกิจ)

* สาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ตามสาขาวิชาการของ OECD

1.9 วัตถุประสงค์ของการเดินทางไป*

ประชุม   สัมมนา   ฝึกอบรม   ปฏิบัติการวิจัย

คูงาน   ปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ

1.10 แหล่งให้ทุน

ชื่อองค์กร/หน่วยงาน ผู้ให้ทุน : Asian Productivity Organization, Tokyo, Japan และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ประเทศไทย

ประเภทของแหล่งทุน *

ทุนของหน่วยงานต้นสังกัด   ทุนของหน่วยงานอื่นๆ

ทุนของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นๆ   ทุนส่วนตัว

1.11 ประเทศที่ไป (ตอบได้มากกว่า 1 ประเทศ)*

1) อบรมผ่าน Application Zoom   2) .....

3) .....   4) .....

1.12 งบประมาณ – วันเดินทาง*

งบประมาณ   -   บาท

จากวันที่ 28/11/2566 ถึงวันที่ 30/11/2566

1.13 ภายใต้โครงการ/หน่วยงาน

ชื่อโครงการ .....

.....

.....

ของหน่วยงาน .....

1.14 คุณวุฒิ/วุฒิบัตรที่ได้รับ ไม่มีคุณวุฒิ/วุฒิบัตร

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น (ภาษาไทย/อังกฤษ)

2.1 บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตร*

CBSA เป็นแนวทางแบบองค์รวมที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการวางแผน การนำไปใช้ และการจัดการแนวทางการทำฟาร์มแบบยั่งยืน โดยมีพื้นฐานบนหลักการว่าชุมชนนั้นเป็นองค์ประกอบที่ดีที่สุดที่จะเข้าใจและระบุความต้องการด้านเกษตรกรรมของตัวเองได้ (FAO, 2018) โดยแนวทางนี้ได้ให้โอกาสต่างๆ ได้แก่ การปกป้องสิ่งแวดล้อมโดยการใช้หลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ การลดมลภาวะ การส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสในอาชีพทั้งผู้หญิงและกลุ่มคนชายขอบ นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการผ่านการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร อย่างไรก็ตามความท้าทายของแนวทาง CBSA ประกอบด้วยการขาดซึ่งนโยบายของภาครัฐ การเงิน ความเป็นผู้นำ องค์ความรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน จึงได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ให้มีเวทีสำหรับผู้ดำเนินการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาล่าสุด และแนวปฏิบัติที่ดีในการแนวทาง CBSA และหารือถึงวิธีการเผยแพร่ให้กับสมาชิก APO โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับความสำเร็จ นวัตกรรม และแบบจำลองความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลายประการ ได้แก่ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การเพิ่มผลผลิต และการปรับปรุงการดำรงชีวิต ตรวจสอบปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญจากกรณีศึกษาที่มีการนำเสนอ และหารือถึงวิธีการเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดีของ CBSA ในสมาชิก APO

ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย และการไป

ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

3.1 วัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับความสำเร็จ นวัตกรรม และแบบจำลองความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA)

3.2 เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญในเชิงวิชาการ

นิยาม CBSA เป็นแนวทางแบบองค์รวมที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการวางแผน การนำไปใช้ และการจัดการแนวทางการทำฟาร์มแบบยั่งยืน โดยมีพื้นฐานบนหลักการว่าชุมชนนั้นเป็นองค์ประกอบที่ดีที่สุดที่จะเข้าใจและระบุความต้องการด้านเกษตรกรรมของตัวเองได้ (FAO, 2018) โดยแนวทางนี้ได้ให้โอกาสต่างๆ ได้แก่ การปกป้องสิ่งแวดล้อมโดยการใช้หลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ การลดมลภาวะ การส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งยังเป็นการสร้างโอกาสในอาชีพทั้งผู้หญิงและกลุ่มคนชายขอบ นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการผ่านการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร อย่างไรก็ตามความท้าทายของแนวทาง CBSA ประกอบด้วยการขาดซึ่งนโยบายของภาครัฐ การเงิน ความเป็นผู้นำ องค์ความรู้ และการมีส่วนร่วมของชุมชน

องค์ประกอบของกระบวนการ CBSA

1. ความร่วมมือ: มีการจัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคสำหรับฤดูเพาะปลูก
2. การผลิตในท้องถิ่น: การแลกเปลี่ยนเป็นแบบท้องถิ่น เช่น เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เพื่ออำนวยความสะดวกในการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอาหาร
3. ความสามัคคี: ความสัมพันธ์ซึ่งเป็นประโยชน์ร่วมกันทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค
4. ผู้ผลิต/ผู้บริโภค: สร้างความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างบุคคล กล่าวคือ ไม่มีตัวกลางหรือลำดับชั้น (เช่น ไม่มีพ่อค้าคนกลาง)

โดยผู้บรรยายได้ยกตัวอย่างความร่วมมือของชุมชนในการทำการเกษตร กล่าวคือชุมชนสนับสนุนปัจจัยต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกผักสวนครัว และเกษตรกรผู้ปลูกผักก็มอบพืชผักที่ได้ให้กับผู้สนับสนุนเมื่อผลผลิตได้ตามฤดูกาล

วัตถุประสงค์ของ CBSA

1. นำความยั่งยืนของการดำรงชีวิตบนพื้นฐานการเกษตร และปรับปรุงคุณภาพของเกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรเพศหญิง
2. ลดต้นทุนการเพาะปลูกโดยการหลีกเลี่ยงสารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยโดยไม่กระทบต่อผลผลิต
3. การเสริมสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติ
4. การให้บ้านมีความมั่นคงทางโภชนาการ (ความมั่นคงทางอาหาร)
5. มอบความเป็นอยู่ให้กับผู้ยากจนที่ไม่มีที่ดิน โดยการเช่าที่ดิน

คุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ของ CBSA

1. CBSA มีต้นกำเนิดมาจากการเกิดวิกฤตทางการเกษตร
2. โปรแกรมที่ขับเคลื่อนด้วยอุปสงค์
  - ก. เพื่อการดำรงชีพบนพื้นฐานการเกษตรอย่างยั่งยืน - การลดต้นทุนการเพาะปลูก
  - ข. ตรวจสอบให้แน่ใจว่าอาหารปลอดภัย - คำนึงถึงสุขภาพ
3. จากการเกษตรแบบ “ที่ขับเคลื่อนด้วยปัจจัยภายนอก” ที่โดดเด่นและเป็นแบบแผน ไปจนถึงโมเดล “ความรู้ ทักษะ และทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น”
4. เทคโนโลยีที่ทำได้จากองค์กรกระแสหลักและองค์กรภาคประชาสังคม
5. ขยายขนาดของแพลตฟอร์ม SHG ที่มีอยู่
6. ระบบขยายแบบกระจายอำนาจ:
  - เกษตรกรที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดีเป็นผู้ที่ช่วยในการส่งเสริมการเกษตร
  - เกษตรกรที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดีในหมู่บ้านเป็นนักเคลื่อนไหวในหมู่บ้าน
  - ผู้ปฏิบัติงานที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดีในฐานะนักกิจกรรมกลุ่มที่รวมกลุ่มของ 5 หมู่บ้าน
  - มีการประชุมกลุ่มทุกสัปดาห์ในพื้นที่เพื่อทบทวน วิจัย แก้ไขปัญหา และสร้างขีดความสามารถ
  - ใช้ฐานวัสดุ/ทรัพยากรที่หลากหลาย
  - เกษตรกรที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ดี
  - อาศัยหลักการวิทยาศาสตร์ที่กระจ่างชัด อธิบายได้
  - การสร้างขีดความสามารถอย่างต่อเนื่อง

เทคโนโลยี

1. ทำความเข้าใจกระบวนการทางชนรรมชาตินำมาผสมผสานกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกัน
2. การผสมผสานเทคโนโลยีล้ำสมัยเข้ากับภูมิปัญญาดั้งเดิม
3. ดำเนินการตามทรัพยากรธรรมชาติที่มีในท้องถิ่น
4. เน้นความรู้เป็นศูนย์กลางมากกว่าการเน้นผลิตภัณฑ์เป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงมุ่งเน้นการสนับสนุนในรูปแบบของความรู้
5. การถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านบุคลากรภายในชุมชน
6. เกษตรกรได้รับการสนับสนุนให้ทำการทดลองด้วยตนเอง

การทำงานร่วมกับกระบวนการทางชนรรมชาติโดยหลัก CBSA มุ่งเน้นการทำงานของกระบวนการทางชนรรมชาติเป็นหลัก ได้แก่

1. อาศัยความสมดุลทางนิเวศวิทยาตามชนรรมชาติระหว่างแมลงที่เป็นประโยชน์และแมลงที่เป็นอันตรายจะช่วยให้มั่นใจได้ว่าศัตรูพืชจะไม่ถึงจำนวนวิกฤตในพื้นที่ที่เป็นอันตรายต่อผลผลิต

2. การใช้พืชประเภทกับดัก (นอกจากพืชหลัก) เพื่อดึงดูดการวางไข่โดยศัตรูพืช
3. ธรรมชาติสามารถคืนความสมดุลของตัวเองได้หากมนุษย์ไม่เข้าไปรบกวน
4. การกระจายอำนาจให้ชุมชนเป็นคนจัดการจะช่วยให้สามารถนำวัฒนธรรม เครื่องกล และเครื่องมือทางชีวภาพมาใช้ได้ทั้งหมด ดังนั้นตามหลัก CBSA จึงไม่มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
5. การทำความเข้าใจชีววิทยาของแมลงและนิเวศวิทยาของพืชเป็นสิ่งสำคัญในการกำจัดศัตรูพืช
6. การอนุรักษ์และปรับปรุงทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำบาดาล และการกักเก็บน้ำฝน
7. การปฏิบัติที่ดีต่อดินในฐานะสื่อที่มีชีวิต - สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อพืชและสัตว์ในดิน
8. รักษาความหลากหลายของพืชผลด้วยการปลูกพืชตระกูลถั่ว/ไม้ยืนต้น การทำปุ๋ยหมักโดยใช้เศษวัสดุทางการเกษตร (ในตัวอย่างเป็นใบต้นนาเคป) กลับสู่ดินเป็นกุญแจสำคัญในการจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดินและลดปริมาณศัตรูพืช
9. การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ให้ได้มากที่สุด (แหล่งพลังงานไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการเกษตรกรรม)
- ผ่านการตัดแต่งทรงพุ่มและรูปทรงของพืชที่เหมาะสม
10. การผสมผสานกับทางเลือกในการดำรงชีวิตอื่น ๆ (เกษตรผสมผสาน) เช่น แกะ แพะ สัตว์ปีก การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงสัตว์ การรีไซเคิลของเสีย ขยะของระบบหนึ่งกลายเป็นอาหารของอีกระบบหนึ่ง เน้นเพิ่มรายได้ผ่านการดำรงชีวิตที่หลากหลาย
11. การบำบัดของเสีย เช่น มูลสัตว์ (ไม่ใช่ในรูปแบบของ N.P.K) เป็นแหล่งของหัวเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อกระตุ้นปฏิกิริยาทางชีวเคมีในดิน
12. การขยายพันธุ์แทนแดงที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ (ในนาข้าว) ช่วยในการจัดหาไนโตรเจน การอนุรักษ์น้ำ และกำจัดวัชพืช
13. การยกเลิก/ลดการใช้สารเคมีอย่างค่อยเป็นค่อยไปส่งผลให้: ไล่เดือนดินประจำถิ่นปรากฏตัวในดินพร้อมคุณสมบัติประโยชน์ แมลงผสมเกสร เช่น ผึ้ง แมลงปอ ฯลฯ เริ่มปรากฏขึ้น ช่วยในการผสมเกสรข้ามและเพิ่มผลผลิต และพบปลาในนาข้าว
14. มีการรวบรวมองค์ความรู้ - คุณสมบัติตามธรรมชาติของพฤกษศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่เป็นสารจับไล่ สารกำจัดไข่ สารป้องกันการลอกคราบ สารกันอาหารจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ เมื่อศัตรูพืชยังอยู่ในระยะเริ่มแรก จำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังศัตรูพืชและโรคเป็นประจำ

การสนับสนุนของภาครัฐและเอกชน

1. สนับสนุนในการพัฒนาโครงการและโครงการความร่วมมือที่สร้างผลกระทบที่ดี
2. จัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านความยั่งยืนจากหลากหลายสาขาเพื่อให้ห่วงโซ่อุปทานมีความยั่งยืนมากขึ้น สอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น ผักอบรมซัพพลายเออร์และเพิ่มความเชี่ยวชาญของบุคลากรในท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดนี้อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์จากแหล่งที่ยั่งยืนในระยะยาว

3. เสริมความมุ่งมั่นในการพัฒนาด้านความยั่งยืนของชุมชนผ่านการส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมและทางเลือกของเทคโนโลยีที่ขับเคลื่อนผลกระทบเชิงบวกในประเทศกำลังพัฒนาและเศรษฐกิจเกิดใหม่

4. เชื่อมโยงชุมชนกับพันธมิตรที่เหมาะสมในภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมในประเทศคู่ค้าทั่วโลก จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน ลดความเสี่ยงของการทำโครงการและส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

5. จัดให้มีการเสวนาเรื่องความยั่งยืนในกระบวนการข้ามภาคส่วนที่มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย

6. รับผิดชอบในการจัดการ โครงการตั้งแต่การวางแผนและการดำเนินการ ไปจนถึงการจัดการผลกระทบและการประเมินผล

ด้านนโยบาย

ผู้บรรยายได้ให้ความคิดเห็นสำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ สามารถมีตัวเลือกนโยบายแบ่งได้เป็น 3 ประเภทกว้าง ๆ ได้แก่

1. การวิจัยและพัฒนา การศึกษา และการส่งเสริมการเกษตร

2. การพัฒนานโยบายสอดคล้องกับตลาด

3. การพัฒนานโยบายสอดคล้องกับชุมชน

การควบคุมทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เช่น ที่ดินและทรัพยากรน้ำให้มากขึ้น เพิ่มขีดความสามารถเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่น และการให้รางวัล เช่น ทุน ที่มอบให้กับ โครงการเชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์การอนุรักษ์ที่ประสบความสำเร็จ

อย่างไรก็ตาม การอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมสามารถก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายสูงแก่ชุมชนท้องถิ่นในประเทศที่มีรายได้น้อย แม้ว่าในบางกรณีพวกเขาจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติก็ตาม แต่ละกรณีจะต้องได้รับการประเมินเป็นรายบุคคล ในกรณีที่การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเสียเปรียบ ผลประโยชน์ทางสังคมจะมากกว่าการสูญเสียชุมชนท้องถิ่น ทุกคนสามารถได้รับหากมีการชดเชยที่เพียงพอสำหรับการสูญเสียจากการอนุรักษ์ (Alauddin, M., & Quiggin, J. (2008) การทำให้การเกษตรเข้มข้น การชลประทาน และสิ่งแวดล้อมในเอเชียใต้: ปัญหาและทางเลือกนโยบาย เศรษฐศาสตร์นิเวศวิทยา, 65(1), 111-124.)

กรณีศึกษา

1. ประเทศตุรกี

หมู่บ้านชื่อ Tahtacıörencik ตั้งอยู่บริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของอังการา ในเขต Güdül ชานเมือง Köroğlu ภูเขา Tahtacıörencik Natural Living Collective (TADYA) เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 อติซา (องค์กรเกษตรกรรายย่อย) ที่ทำงานด้วยการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยสมัครใจและสร้างความสามัคคี โดยประกอบด้วยครอบครัวผู้ผลิตรวม 18 ครอบครัว โดยอาศัยกระบวนการทำงาน โดยเน้นการอนุรักษ์ธรรมชาติ การผลิตที่เป็นมิตรต่อธรรมชาติ (การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม) การจัดซื้ออาหารโดยตรง (ผู้บริโภครู้จักจากผู้ผลิตโดยตรง) และการท่องเที่ยวเชิงชนบท (การท่องเที่ยววิถีชุมชน) โดยมีผู้สนับสนุนมากกว่า 1,500 ราย ส่วนใหญ่มาจากอังการา

ผู้ผลิตมุ่งมั่นที่จะผลิตอาหารสด ดีต่อสุขภาพ และมีคุณภาพสูงด้วยการทำฟาร์มแบบครอบครัว โดยจัดตั้ง TVEL ซึ่งเป็นคลังสินค้าที่มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย โดยพวกเขาให้ความสำคัญกับความหลากหลายเพื่อความมั่นคงทางอาหารของชุมชน โดยมีการเรียนรู้และปรับปรุงวิธีการผลิตอย่างต่อเนื่อง และลำดับความสำคัญสองประการที่นำมาใช้โดย TVEL คือ (1) การดูแลความสามัคคีกับธรรมชาติและ (2) สุขภาพของมนุษย์

TADYA ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่ายอาหารธรรมชาติจิตสำนึกโภชนาการ (DBB) ระบบรับประกันแบบมีส่วนร่วม (PGS) โดยใช้เกณฑ์การผลิตทางนิเวศน์เกษตรตามที่ DBB กำหนด และเปิดให้มีการตรวจสอบของผู้บริโภค โดยเน้นการขายตรงและการให้บริการระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค และใช้วิธีการผลิตที่เป็นมิตรกับธรรมชาติในระดับมนุษย์ เน้นการปลูกพืชแบบผสมผสานมากกว่าการปลูกพืชเชิงเดี่ยว แต่ละครอบครัวมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ (ผัก ผลไม้ ธัญพืช ธัญพืช ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ และผลิตภัณฑ์แปรรูป)

บุคคล/ครอบครัวดำเนินกิจกรรมในฐานะผู้ผลิตรายย่อย แต่ละรายเป็นอิสระต่อกัน แต่ยังร่วมมือกัน ใน TADYA เพราะเล็งเห็นและเชื่อมั่นในประโยชน์ที่เกิดจากความร่วมมือ โดยส่วนใหญ่ของผู้ผลิตกลุ่ม TADYA เป็นผู้หญิงและพวกเขาเหล่านั้นมีส่วนร่วมอย่างมากในกระบวนการทั้งหมด การมองเห็นของผู้ผลิตและความโปร่งใสเพิ่มการมองเห็นและการเข้าถึงเกษตรกรของสาธารณะ (เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงผู้ผลิตได้) และไม่กดราคาสินค้าทางการเกษตร

โดยผู้สนับสนุนรู้ว่าผลิตภัณฑ์ของพวกเขามาจากไหนและสามารถเข้าถึงผู้ผลิตได้ ปฏิสัมพันธ์เหล่านี้มีส่วนช่วยในการบูรณาการทางสังคมและทำให้เกิดความสามัคคีหลายรูปแบบ นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมสำหรับผู้ผลิต ได้แก่ สุขอนามัยและความปลอดภัยของอาหาร อบรมแบบปฏิบัติการทำขนมปังและชีส การฝึกอบรมมากมายเกี่ยวกับการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการอบรมสำหรับผู้บริโภค ได้แก่ ความรู้ด้านการเกษตร ระบบรับประกันแบบมีส่วนร่วม (PGS) และวิธีการตรวจสอบฟาร์ม CSA

2. เกาหลีใต้

ผู้บรรยายได้ตัวอย่างเกษตรกรรมยั่งยืนโดยชุมชน (CBSA) ในเกาหลีใต้ได้แก่

(1) เซมาอูล อุนดง (Saemaul Undong) หมายถึง การเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาชุมชน ซึ่งสร้างหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน มีกิจกรรมได้แก่

ก. การเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การทำเกษตรอินทรีย์เกี่ยวข้องกับการไม่ใช้หรือลดการใช้ยาฆ่าแมลงสังเคราะห์ ปุ๋ยเคมี ยาปฏิชีวนะ และยาฆ่าเชื้อในการเกษตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาและรักษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในขณะที่เดียวกันก็ผลิตผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและการประมงที่ปลอดภัยผ่านแนวทางปฏิบัติที่ดี เช่น การรีไซเคิลผลพลอยได้ทางการเกษตร

ข. โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเกษตรกรรม

ความคิดริเริ่มที่มุ่งสนับสนุนกิจกรรมของผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นเพื่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางการเกษตร รวมถึงดินและน้ำ และระบบนิเวศ โครงการนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการทำงานสาธารณะของการเกษตร สร้างรากฐานสำหรับการแพร่กระจายของการทำฟาร์มที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงชนบทภูมิทัศน์และฟื้นฟูความสามัคคีของชุมชนในชนบท

โดยรัฐบาลเกาหลีใต้เสนอกระบวนการของ Saemaul Undong ในการพัฒนาชุมชนชนบทเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนและนำพวกเขาไปสู่ความก้าวหน้าของชุมชนในชนบท โดยให้นิยามว่าหมายถึง ขบวนการพัฒนาชุมชนใดๆ ก็ตามที่สร้างหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน โดยจิตวิญญาณที่เป็นตัวนำทางหลักของ Saemaul Undong คือความขยันหมั่นเพียร การช่วยเหลือตนเอง และความร่วมมือ นอกจากนี้ Saemaul Undong ยังตั้งอยู่บนพื้นฐานการตัดสินใจแบบพึ่งพาตนเองผ่านกระบวนการวางแผน การนำไปปฏิบัติ การประเมินผล และจัดทำข้อเสนอแนะในระยะต่อไป (PDCA) ผ่านวิธิดำเนินการตามหลักการ “First Support to Better Villages” โดยสร้างผลงานได้แก่ การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมและการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชน

3. ประเทศฟิลิปปินส์

ประเทศฟิลิปปินส์ได้ดำเนิน โครงการ National Urban and Peri-urban Agriculture Program โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเกษตรกรรมในประเทศฟิลิปปินส์ในด้านการเกษตรกรรมสมัยใหม่ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยนำการทำฟาร์มแบบอัจฉริยะซึ่งอาศัยข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศมาใช้ในประเทศฟิลิปปินส์ตามที่ได้รับ การสนับสนุนจากหน่วยงานด้านการเกษตร และบางส่วนจากตัวเกษตรกรเอง โดยมีกิจกรรมได้แก่

(1) การเพาะปลูกพืชแบบใช้น้ำ (Aquaponic)

(2) การปลูกข้าวที่ทนต่อสภาพอากาศโดยใช้พื้นที่ลาดเอียง

(3) เทคโนโลยีที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การเก็บเกี่ยวน้ำฝนสำหรับฤดูแล้ง และการทำวนเกษตร

3.3 ประโยชน์ที่ได้รับต่อตนเอง

ได้รับความรู้เกี่ยวกับความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA) โดยผ่านการบรรยาย หลักการเบื้องต้น รวมทั้งการนำเสนอผลสำเร็จของการดำเนินการของประเทศต่างๆ ได้แก่ EUROPEAN UNION, อินเดีย และตุรกี รวมทั้งได้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA) ของประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมการอบรม ได้แก่ บังกลาเทศ กัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย อิหร่าน เนปาล ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา และประเทศไทย ทำให้ได้แนวคิดและมุมมองที่หลากหลาย พัฒนามุมมอง และความรู้ด้านงานส่งเสริมการเกษตรโดยการใช้ฐานชุมชน

3.4 ประโยชน์ที่ได้รับต่อหน่วยงาน

หน่วยงานได้รับแนวคิดความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA) เพื่อใช้ในการพัฒนา การเกษตรให้ทันต่อแนวคิดแบบใหม่ที่อยู่ในระหว่างการขับเคลื่อนระหว่างประเทศ

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ปัญหา/อุปสรรค

การอบรมเป็นการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งสำเนียงในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน อาจทำให้ ไม่สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการอบรมแบบออนไลน์สัญญาณอินเทอร์เน็ตส่งผลให้การรับฟัง มีการติดขัดไม่ชัดเจนในบางช่วง

4.2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การอบรมความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA) เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาหนัก แต่เวลา ในการอบรมค่อนข้างน้อยจึงทำให้มีการบรรยายแบบอัดแน่น และเนื้อหาบางส่วนได้ถูกข้ามไป จึงอาจเพิ่ม ระยะเวลาในการอบรมหรือส่งเอกสารการอบรมเพื่อให้ผู้ศึกษาได้ศึกษาก่อนการเข้าอบรม จะได้ติดตามเนื้อหาได้ทัน

ส่วนที่ 5 จะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

จากข้อมูลที่ได้รับการอบรมทำให้นำมาใช้ในการวางแผนงบประมาณรวมทั้งยุทธศาสตร์ การดำเนินงานของหน่วยงาน โดยผสมผสานแนวทางความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการวางแผน และนำไปใช้ เช่น การจัดทำศูนย์ขยายพันธุ์พืชชุมชน โดยชุมชนเป็นผู้วางแผน และดำเนินการผลิตขยายพันธุ์พืชดีเพื่อใช้ในชุมชน หรือจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนพันธุ์พืชในชุมชน รวมทั้งแนวคิดการปรับปรุงความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการ ผ่านการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นสิ่งที่หน่วยงานเดิมมีการดำเนินการอยู่แล้ว แต่สามารถทำให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(4) สำนักอุตสาหกรรมโรงงาน (DA-BPI) (หน่วยงานในฟิลิปปินส์) พัฒนาเทคโนโลยีการปลูกพืช และรับรองการผลิตเมล็ดพันธุ์และวัสดุปลูกที่มีคุณภาพ DA-BPI และให้คำแนะนำด้านเทคนิคและบริการ ที่เกี่ยวข้องแก่ชุมชนเกษตรกรเกี่ยวกับวัฒนธรรมพืชผลและการบริหารจัดการ

(5) สำนักอุตสาหกรรมโรงงาน (DA-BPI) ประสานงานกับองค์กรความร่วมมือเกาหลีเพื่อนวัตกรรม ด้านการเกษตร (KOPIA) เพื่อพัฒนาโครงการระดับหมู่บ้านผ่านการจัดตั้งกลุ่มการเพาะปลูกและการจัดการหลังการ เก็บเกี่ยว

(6) การสร้างขีดความสามารถของเกษตรกร โดยการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมและจ้างหุ้นส่วน เสริมสร้างความเข้มแข็ง ศักยภาพของเมืองและรอบเมือง เกษตรกรและกลุ่มชุมชนได้นำไปสู่ความร่วมมือและองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนกับคู่ค้าในชนบท โดยส่งเสริมการเรียนรู้และการสนับสนุนร่วมกัน

(7) การเชื่อมโยงตลาด โดยหน่วยงาน NUPAP อำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงตลาดระหว่างเมือง กับชนบท (ผู้ผลิตและเกษตรกรในชนบท) ซึ่งช่วยสร้างโอกาสให้กับเกษตรกรในชนบทเพื่อจัดหาผลผลิตสู่ตลาด ในเมืองเพิ่มการเข้าถึงตลาดและรายได้

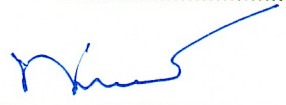
โดยผู้บรรยายได้สรุปความแตกต่างของกระบวนการทางการเกษตร โดยทั่วไป (Non - CBSA) และแนวทาง ความยั่งยืนของการเกษตรกรรมบนฐานชุมชน (CBSA) โดยอธิบายในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริโภคร และผู้ผลิตไว้ดังนี้

Non - CBSA	CBSA
1. ความสัมพันธ์รูปแบบการใช้อำนาจ	1. ความสัมพันธ์แบบมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
2. มีผู้แพ้-ผู้ชนะ	2. ทุกฝ่ายเป็นผู้ชนะ (Win-Win)
3. เป็นรูปแบบการทำธุรกิจ	3. อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างกัน
4. เป็นความสัมพันธ์ช่วงเวลานั้น ๆ	4. เป็นความสัมพันธ์ระยะยาว
5. ปัญหาของคุณ	5. ปัญหาของเรา
6. ผลประโยชน์ของฉัน	6. ผลประโยชน์ของเรา
7. เน้นการพึ่งพาตนเองให้สูงสุด	7. เพิ่มการพึ่งพาซึ่งกันและกันให้สูงสุด
8. การกระจายรายได้ที่ไม่ยุติธรรม	8. การกระจายรายได้อย่างยุติธรรม
9. การมีอคติของชุมชนเมืองต่อชุมชนชนบท	9. ความตระหนักรู้ของผู้บริโภค
10. ไม่โปร่งใส	10. โปร่งใส
11. จากบนลงล่าง	11. จากล่างขึ้นบน
12. รูปแบบของการไม่รับผิดชอบต่อความเสี่ยง	12. รูปแบบของการรับ/การแบ่งปันความเสี่ยง
13. มีช่องว่างระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค	13. มีการเชื่อมโยงที่แข็งแกร่งระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภค

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

..... คุณธรรมสุจริตสูงส่ง มีคุณธรรม เก่งกล้าในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ..... (นางพรทิพย์ สมวงศ์)

ตำแหน่ง..... ผู้อำนวยการกลุ่มควบคุมคุณภาพและโรงงาน
..... รัชการราชาการแทนผู้อำนวยการกองขยายพันธุ์พืช

ผู้ประสานงาน
ชื่อ-นามสกุล..... นายกรรพล ไชยวรรณภักดิ์